

Biostimulanten en regelgeving

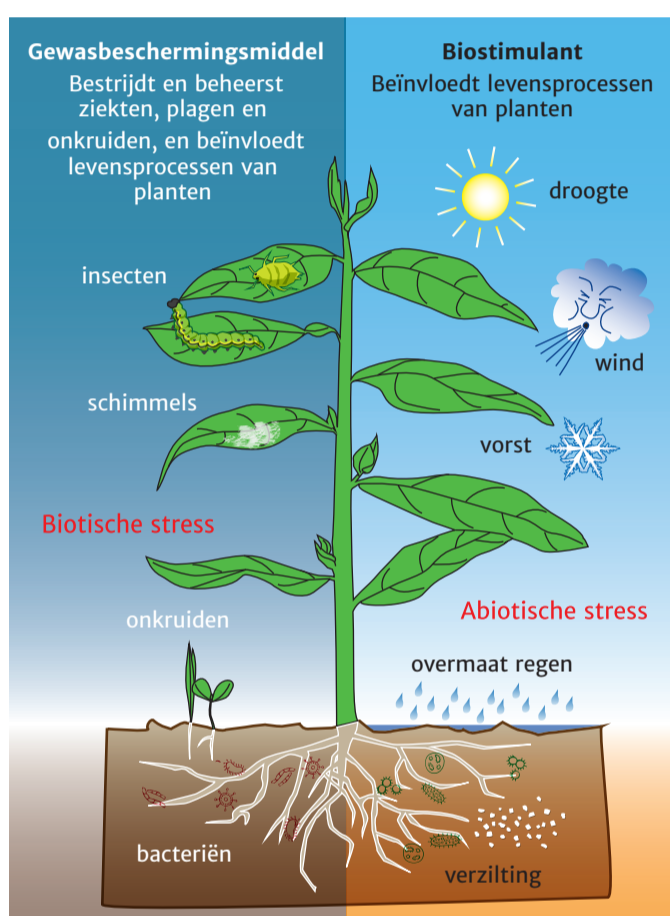
NOG VEEL WERK TE VERZETTEN VOOR WETTELIJKE ERKENNING

De ontwikkeling van weerbare plant- en teeltsystemen speelt een belangrijke rol voor de toekomstige land- en tuinbouw, zoals ook wordt gesteld in de Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Hierin gaan biostimulanten een rol spelen, omdat deze kunnen bijdragen aan een weerbaarder gewas. Biostimulanten zijn gereguleerd in de Europese Meststoffenverordening, die in 2019 van kracht is geworden. Deze verordening maakt het mogelijk om aan biostimulanten een CE-markering toe te kennen. Hoe zit het nu precies met de regelgeving voor biostimulanten? En hoe staan ze ten opzichte van gewasbeschermingsmiddelen?

Wat is een biostimulant?

In de Europese meststoffenverordening (2019/1009) is een biostimulant als volgt gedefinieerd: 'een product dat de voedingsprocessen van een plant stimuleert onafhankelijk van het gehalte aan nutriënten van het product, met als enige doel één of meer van de volgende eigenschappen van de plant of de rhizosfeer van de plant te verbeteren: (1) de efficiëntie van het gebruik van nutriënten, (2) de tolerantie voor abiotische stress, (3) kwaliteitskenmerken, (4) de beschikbaarheid van in de bodem of in de rhizosfeer vastgehouden nutriënten.'

Anders gezegd: een biostimulant helpt de plant om voedingsstoffen efficiënt te gebruiken of beter bestand te zijn tegen abiotische stress. Voorbeelden van abiotische stress zijn droogte of juist een overmaat aan water, vorstschade, verzilting, wind enzovoorts. Ook kan een biostimulant de kwaliteit van het geoogst product verbeteren.

Biostimulanten en CE-markering

Gillian Herpers, NEN

In 2019 is de nieuwe Europese meststoffenverordening (2019/1009) van kracht geworden. "In deze verordening is ook regelgeving voor biostimulanten opgenomen, met het oog op de bijdrage die deze stoffen kunnen leveren aan een weerbare teelt. De verordening maakt het mogelijk biostimulanten een CE-markering toe te kennen. Een CE-markering maakt vrij verkeer binnen de EU mogelijk en waarborgt de veiligheid van producten", zegt Gillian

Herpers, clustermanager AgroFood en Consument bij NEN (Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut).

NEN is als één van de 34 nationale normalisatie-instituten lid van het Europese normalisatienetwerk CEN, dat normen ontwikkelt voor CE-markeringen. Voor biostimulanten wordt het secretariaat van CEN Technical Committee (CEN/TC) 455 Plant Biostimulants gevoerd door het Franse normalisatie-instituut AFNOR. De nationale normcommissie Biostimulanten van NEN biedt Nederlandse experts de mogelijkheid om deel te nemen in het Europese werk.

Gillian Herpers legt uit hoe de praktijk rond een CE-markering in elkaar steekt. "Bij gewasbeschermingsmiddelen oordeelt een onafhankelijke toela-

tingsinstantie op basis van een toelatingsdossier. Bij een CE-markering werkt het anders. In de verordening worden zeven productfunctiegroepen onderscheiden. Per productfunctiegroep gelden specifieke eisen. Een bedrijf stelt zelf vast dat een product voldoet aan de wettelijke eisen voor een CE-markering en brengt het dan op de markt. Vervolgens zijn er aangewezen controlerende instanties (Notified Bodies) die de producten steekproefsgewijs controleren."

Volgens Gillian Herpers nemen bedrijven de CE-markering en de bijbehorende eisen serieus. "Ze laten hun producten hiervoor in gespecialiseerde laboratoria onderzoeken." De bedrijven weten ook dat het onrecht aanbrengen van een CE-markering in Nederland een economisch delict is en dat ze met het aanbrengen van de CE-markering ook aansprakelijkheid accepteren.

Het aantal eisen per productgroep kan groot zijn en dat geldt ook voor biostimulanten. Ter illustratie noemt Gillian Herpers er enkele: concentratie, gehalte aan pathogenen, contaminaties met chemische stoffen, claims (ten aanzien van werking), wat moet er op het etiket enzovoorts. "Iedere vereiste is in de verordening uitgedrukt in een waarde, bijvoorbeeld het maximumgehalte aan E. coli of cadmium. Vervolgens wordt door experts bij CEN hiervoor een analysemethode opgeschreven in een Europese standaard. Als er nog geen bestaande methode beschikbaar is (zoals bij biostimulanten), moet deze worden ontwikkeld en gevalideerd. Zo'n analysemethode moet praktisch uitvoerbaar zijn en in ieder Europees lab dezelfde nauwkeurige uitslag geven. Het proces van ontwikkeling en validatie is tijdrovend en arbeidsintensief. Daardoor kan het tot wel vier jaar duren voordat de normen gereed zijn."

JO OTTENHEIM, NEFYTO:

'Een biostimulant is geen gewasbeschermingsmiddel'

Biostimulanten zijn meststoffen en dus géén gewasbeschermingsmiddelen. Die kennen hun eigen wetgeving: op Europees niveau is dat Verordening 1107/2009 en in Nederland is dat de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Nefyto-secretaris Jo Ottenheim benadrukt dat deze grens scherp en duidelijk is getrokken: "De wetgeving voor gewasbeschermingsmiddelen is duidelijk: claims over het beschermen van planten of plantaardige producten vallen onder de gewasbeschermingsverordening. Zo ook alle producten die 'levensprocessen van planten beïnvloeden, voor zover het niet gaat om nutriënten of biostimulanten voor planten'. Nefyto vindt dat hierbij geen onderscheid mag worden gemaakt tussen de primaire en secundaire werking van zo'n stof of product. Het kan niet zo zijn dat biostimulanten die een (al dan niet verborgen) gewasbeschermingseffect hebben, worden verkocht als biostimulant, om zo de risicobeoordeling en het toelatingsonderzoek te omzeilen."

Verschillende producten die nu als biostimulant op de markt worden gebracht, zijn verwant aan toegelaten gewasbeschermingsmiddelen. "Hiervan kun je

Jo Ottenheim, Nefyto

redelijkerwijs aannemen dat ze ook een werking hebben die valt onder de gewasbeschermingsverordening", aldus Jo Ottenheim. "Nefyto vindt dat in dit soort gevallen het bedrijf dat voor een specifieke biostimulant een CE-markering wil voeren, moet aantonen dat er geen sprake is van een gewasbeschermingswerking. Ook pleit Nefyto ervoor dat allerlei suggestieve onderdelen bij de communicatie en reclame over biostimulanten, zoals afbeeldingen van ziekten en plagen, verboden moeten worden."

Microbiële biostimulanten

De EU heeft bepaald dat voornamelijk alleen microbiële biostimulanten die bestaan uit één van de volgende micro-organismen in aanmerking komen voor een CE-markering: Azotobacter spp., Mycorrhizal fungi, Rhizobium spp. of Azospirillum spp. Nefyto vindt het belangrijk dat de EU op korte termijn meer duidelijkheid geeft over hoe dit lijstje kan worden uitgebreid.

Er is discussie over tot welk niveau een biostimulant met micro-organismen beoordeeld moet worden: familie, geslacht, soort of op stamniveau. Nefyto pleit ervoor dat de beoordeling van microbiële biostimulanten plaatsvindt op stamniveau. En ook dat de stammen van de individuele micro-organismen worden aangegeven op het etiket van het product en dat daarbij de concentratie van de individuele micro-organismen correct wordt vermeld.

"Verschillende stammen kunnen een verschillende werking hebben", licht Jo Ottenheim toe. "Sommige stammen hebben een werking die valt onder de gewasbeschermingsverordening en andere niet. We willen voorkomen dat de risicobeoordeling voor gewasbeschermingsmiddelen onrechtmatig wordt omzeild."

Efficiënter samenwerken, groene middelen volwaardig onderdeel

Hoewel de wortels van Nefyto vooral liggen bij de traditionele chemische middelen, is Nefyto zich als brancheorganisatie de laatste decennia steeds meer over de volle breedte van het gewasbeschermingsvraagstuk gaan bewegen. Van oudsher is toelating een belangrijk thema. Inmiddels zijn onderwerpen als onder meer duurzaamheid, veilig en verantwoord gebruik, Integrated Pest Management (IPM) en de ontwikkeling van biologische middelen / middelen van natuurlijke oorsprong voor Nefyto zeker zo belangrijk geworden.

Naast de traditionele, chemische middelen hebben de gewasbeschermingsbedrijven een steeds groter aandeel middelen van natuurlijke oorsprong in hun pakket. Denk daarbij aan schimmels, bacterie- en viruspreparaten, plantenextracten, insecten, parasitaire aaltjes en feromonen. Zo bleek uit de Graadmeter Groene Gewasbescherming, die Nefyto vorig jaar uitbracht, dat de afzet van groene gewasbeschermingsmiddelen de afgelopen tien jaar met 65 procent is gestegen.

Telers hebben continu nieuwe oplossingen nodig om hun gewassen te beschermen. Biologische middelen zijn een welkome toevoeging op chemische gewasbeschermingsmiddelen. De gewasbeschermingsbedrijven zijn hun innovaties en investeringen steeds meer gaan richten op deze middelen. Deze ontwikkeling is in Europa versneld door de steeds hogere, niet altijd op risico gebaseerde eisen en politieke en maatschappelijke weerstand ten aanzien van de traditionele chemische middelen.

Breed portfolio

Door deze ontwikkeling hebben veel gewasbeschermingsbedrijven inmiddels een breed portfolio. De middelen van natuurlijke oorsprong zijn dan ook steeds meer in het werkgebied van Nefyto gekomen. Dat geldt niet alleen voor Nederland. De Europese koepelorganisatie van de gewasbeschermingsindustrie ECPA heeft in 2019 vastgesteld dat zij gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong ook tot haar werkgebied rekent. ECPA stelt dat zij producenten van zowel gesynthetiseerde gewasbeschermingsmiddelen als die van natuurlijke oorsprong vertegenwoordigt. De nationale associaties van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie in Europa sluiten zich hierbij aan. Nefyto zal daarom haar belangenbehartiging op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong verder uitbreiden. Het is logisch en efficiënt de belangenbehartiging op dit specialistische gebied in één organisatie onder te brengen.

Synergie en efficiëntie

Intussen staat de Europese markt van gewasbeschermingsmiddelen onder druk. Het wordt, voor zowel traditionele chemische middelen als voor groene producten, steeds moeilijker om een toelating te krijgen. Daarom heeft een aantal bedrijven in de gewasbeschermingsmiddelenindustrie zijn interne organisatie aangepast. Ook in de behartiging van de gezamenlijke belangen wordt gezocht naar meer synergie en efficiëntie. Dit moet ertoe leiden dat medewerkers van gewasbeschermingsbedrijven de tijd die zij investeren in de behartiging van gezamenlijke belangen, zo efficiënt mogelijk kunnen besteden.

Veel gewasbeschermingsbedrijven werken in Benelux-verband. Het samengaan van de nationale associaties uit de Benelux-landen wordt echter niet overwogen, gelet op de verschillen in bestuur, cultuur en land- en tuinbouw in de twee landen. De associaties Nefyto en Phytifar (België) blijven ieder zelfstandig functioneren. Maar ook daar wordt gezocht naar meer coördinatie en synergie. Zo zal op het vlak van tracking & tracing van gewasbeschermingsmiddelen en bij de inzameling van resten en gebruikte verpakkingen worden gewerkt in één Benelux-systeem. Voor tracking & tracing is dat AgroCloser, voor inzameling is dat AgriRecover. Het concentreren van de belangenbehartiging van synthetisch chemische gewasbeschermingsmiddelen én producten van natuurlijke oorsprong is in deze ook een logische stap.

Jubileum

In 2021 bestaat Nefyto vijftig jaar. Vooruitlopend daarop zal binnen Nefyto aandacht worden besteed aan de verdere betekenis van de hier beschreven ontwikkelingen voor de organisatie.

Maritza van Assen, directeur Nefyto

Van driftreductie naar precisie

ONTWIKKELINGEN SPUITTECHNIEK KUNNEN BIJDAGEN AAN BEHOUD MIDDELEN

De afgelopen decennia zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest in de spuittechniek. Zo is in 1997 de verplichte periodieke keuring van veldspuiten geïntroduceerd. Daarnaast hebben begin deze eeuw driftarme doppen hun intrede gedaan. Intussen vindt precisietechnologie meer en meer zijn weg naar de spuittechniek. Deze ontwikkelingen leveren een belangrijke bijdrage aan het behoud van het middelenpakket. Spuittechniek: wat is de huidige stand van zaken en wat kunnen we nog verwachten?

Periodieke keuring en driftreductie

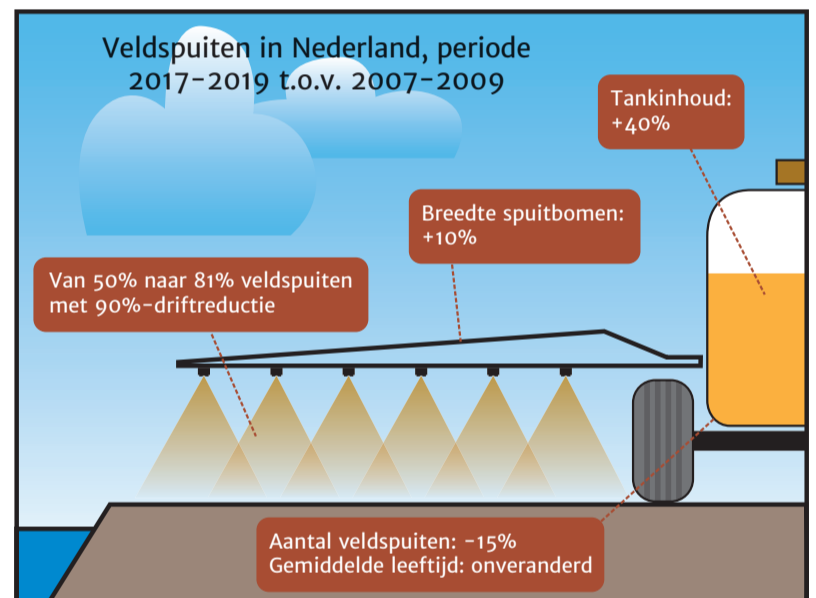
Sinds 1997 worden alle veldspuiten die in Nederland in gebruik zijn periodiek gekeurd, met een interval van drie jaar. Naast veldspuiten moet ook andere apparatuur regelmatig worden gekeurd. Denk hierbij aan rijenspuiten, spuitinstallaties opgebouwd op zaai- en pootmachines, granulaat- en slakkenstrooiers, en verdeelapparatuur voor kiemremingsmiddelen. De verplichting voor de periodieke keuring is vastgelegd in de Europese richtlijn voor duurzaam gebruik 2009/128.

De afgelopen jaren zijn er steeds verdergaande voorschriften gekomen ten aanzien van driftreductie. Wettelijk is nu 75 procent driftreductie over het gehele perceel voorgeschreven. In de toelating van specifieke middelen kan dit oplopen tot meer dan 95 procent.

Dankzij gekeurde, goed werkende spuitmachines en de aanzienlijke driftreductie is forse milieuwinst geboekt. De groeiende toepassing van precisietechnologie kan dit nog verder uitbouwen.

De veldspuit: breder, groter en veel minder drift

Tien jaar geleden heeft Nefyto aan Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek (SKL) gevraagd of de gegevens van gekeurde veldspuiten gebundeld konden worden. Met financiële steun van Nefyto heeft SKL dat destijds gerealiseerd. Inmiddels zijn er over de afgelopen tien jaar allerlei gegevens beschikbaar. In bijgaande illustratie een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in de afgelopen tien jaar.

Analyse van gegevens keuring veldspuiten: vergelijking periode 2017-2019 ten opzichte van 2007-2009. Bij spuitboombreedte, tankinhoud en leeftijd is gerekend met gewogen gemiddelden. BRON: SKL, 2020.

JACO KOLE, SKL:

'Enorme toename driftarme doppen'

"Meest opvallende trend van de afgelopen tien jaar is de enorme toename van driftarme doppen op de spuitmachines, uiteraard ingegeven door regelgeving", zegt Jaco Kole, projectleider bij SKL (Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek). "Zo goed als alle spuitmachines voldoen aan de 75 procent driftreductie en een groot deel daarvan ook

aan 90 procent driftreductie. Sommige telers gebruiken geen middelen die 90 procent reductie vereisen en kunnen daarom volstaan met 75 procent, of hun spuitmachine is voorzien van andere driftreducerende technieken. Die zijn echter in de cijfers niet meegenomen, want met de aparte registratie daarvan zijn we pas in 2019 begonnen."

Is er ook een ontwikkeling die tegenvalt? "Ja, de gemiddelde leeftijd van de machines", antwoordt Jaco Kole. "Die was in 2019 nagenoeg gelijk aan die in 2009, hoewel de leeftijdsopbouw wel veranderd is. Dat betekent dat telers en loonwerkers nog net zo terughoudend zijn als toen in het investeren in een nieuwe machine. Dat heeft tot gevolg dat nieuwe technieken (zoals automatische spoel-systemen en GPS-gestuurde sectiecontrole) maar langzaam doorsijpelen naar de praktijk. Want die nieuwe technieken zitten vooral op nieuwe machines.

Opbouwen op een bestaande machine is doorgaans onmogelijk of niet lonend. Driftreducerende technieken kunnen wel vaak achteraf worden opgebouwd."

Wat is de oorzaak van die terughoudendheid? "Dat weet ik niet. Maar ik vermoed wel dat onduidelijkheid in waar het in de regelgeving en toelating naartoe gaat eraan bijdraagt dat telers en loonwerkers investeringen in nieuwe machines liever nog even uitstellen."

Nog andere opvallende zaken in de statistieken? "Wat we zien, is dat het middensegment van veldspuiten met een spuitboombreedte van rond 24 meter snel afneemt. We zien een verschuiving naar grotere breedtes, aansluitend op de schaalvergroting in de landbouw. Het kleine segment is stabiel, omdat er altijd kleinschalige en specifieke teelten blijven die juist een kleine spuitboombreedte nodig hebben."

Precisietechnologie schrijdt voort

Met behulp van taakkaarten, bijvoorbeeld op basis van drone-beelden, worden ziekten, plagen en onkruiden gericht bestreden.

Kaarsrechte en vrijwel perfect parallelle ploegvoren illustreren zichtbaar dat de meerderheid van de trekkers in Nederland tegenwoordig is voorzien van GPS. Minder zichtbaar voor de buitenstaander is dat deze techniek ook wordt ingezet bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen. Een systeem van zogeheten taakkaarten in combinatie met GPS maakt het mogelijk om bij het spuiten variabel en pleksgevoelig te doseren.

Zo kan er een taakkaart worden gemaakt op basis van onkruidplekken die met een dronecamera in kaart zijn gebracht. Ook op basis van andere kenmerken van een perceel kan een taakkaart worden gemaakt, om gericht ziekten, plagen en onkruiden te bestrijden.

De nieuwste spuitmachines hebben spuitdoppen die onder het spuiten per dop in- en uitgeschakeld kunnen worden en kunnen variëren in dosering. Dit met grote nauwkeurigheid.

Nefyto: precisietoepassing optimaal benutten

De conditie van de toepassingsapparatuur is van belang om een effectieve en efficiënte werking van gewasbeschermingsmiddelen te realiseren. Daarom hecht Nefyto belang aan de periodieke keuring van spuitapparatuur.

Daarnaast is Nefyto blij met de ontwikkeling dat toepassingstechnologie een steeds grotere rol speelt bij de inzet van gewasbeschermingsmiddelen. Meer driftreductie, nauwkeuriger spuiten, precies toedienen waar het middel nodig is: dit alles past uitstekend in technologie-gestuurde Integrated Pest Management (IPM). Het optimaal benutten van precisietoepassing en digitalisering draagt bij aan verduurzaming en gewasopbrengst.

Nefyto pleit ervoor om precisietechnologie mee te laten wegen in de toelatingsbeoordeling, om zo middelen te kunnen behouden voor telers. Want precisietechnologie levert een forse bijdrage aan het verminderen van de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen. In de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 wordt precisielandbouw als belangrijk instrument gezien voor het realiseren van een nagenoeg emissieloze gewasbescherming. Ook het Ctgb geeft in haar jaarverslag 2019 aan dat Nederland zich de komende jaren onder meer zal richten op de acceptatie en beoordeling van nieuwe spuit- en meettechnieken.

GERARD HEERINK, FEDECOM:

'Emissiereductie is meer dan focus op driftreductie'

"Als je de cijfers van SKL bekijkt, dan is de eenvoudige conclusie: spuitmachines zijn groter geworden en zijn technisch gezien vooral gericht op driftreductie", zegt Gerard Heerink, directeur

van Fedecom, de branchevereniging voor onder meer landbouwtechniek. "Het groter worden van de machines sluit aan bij de trend naar schaalvergroting en het streven naar arbeidsbesparing en productiever werken. De gerichtheid op driftreductie komt doordat de regelgeving daarop gericht is." Gerard Heerink onderkent het belang van driftreductie, maar plaatst ook een kanttekening: "Emissiereductie is meer dan focus op driftreductie. Ik vind dat de regelgeving zich te veel richt op driftreductie. Bovendien is de Europese en Nederlandse regelgeving onvoorspelbaar. Dat maakt dat telers en loonwerkers terughoudend zijn in het investeren in spuitmachines met nieuwe technieken, zoals plaats-

specifiek spuiten. Op die manier remt regelgeving innovatie, wat per saldo waarschijnlijk juist minder gunstig is uit het oogpunt van milieu en in het kader van middelenbesparing." Waar wordt in de ontwikkeling van spuitapparatuur op dit moment vooral op ingezet? "Dat varieert per fabrikant. Wel zie je dat iedereen met argusogen de regelgeving volgt, dus is er veel aandacht voor driftreductie. Daarin komt iedere fabrikant met zijn eigen oplossingen en technieken. Op de langere termijn zie je ontwikkelingen op het gebied van detectie, monitoring, beeldtechnieken en sensoren, met bijvoorbeeld plaatsspecifiek spuiten. Met een belangrijke rol voor beslissingsondersteunende systemen."

Afname insectenstand minder groot dan gedacht

De afname van de wereldwijde insectenstand lijkt minder groot dan gedacht. Dit blijkt uit een onderzoek van het Duitse centrum voor integraal biodiversiteitsonderzoek (iDiv), in samenwerking met de Leipzig Universiteit (LU) en de Martin Luther Universiteit Halle-Wittenberg (MLU). Volgens het onderzoek gaat de afname van de insectenstand drie keer langzamer dan gedacht, namelijk met 0,92 procent per jaar. De onderzoekers merken hierbij op dat deze daling misschien klein lijkt, maar niet moet worden onderschat. Er bestaat volgens hen geen eenvoudige oplossing om de afname van de insectenstand tegen te gaan. Wel geven zij aan dat het verdwijnen van natuurlijke habitats, vooral door verstedelijking en de wijze van landgebruik, hier een rol in spelen. Nefyto en de aangesloten bedrijven blijven zich inzetten voor het behoud en het bevorderen van de biodiversiteit waaronder insecten. Er lopen veel meerjarige projecten en sinds dit jaar is Nefyto ook partner van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

De waterkwaliteit verbetert

De waterkwaliteit in Nederland verbetert en het aantal gemeten normoverschrijdingen door gewasbeschermingsmiddelen neemt af. Dit blijkt uit het PBL-rapport Nationale analyse waterkwaliteit. Door de voorgenomen maatregelen van de waterbeheerders, aangevuld met vrijwillige maatregelen vanuit het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), zal volgens PBL de waterkwaliteit in Nederland de komende jaren verder verbeteren. Dit houdt echter niet in dat we er zijn, er blijft werk aan de winkel. Want met de ingezette beleidsmaatregelen zullen naar verwachting niet alle doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) worden gehaald in 2027. Volgens het PBL betekent dit niet meteen dat aanvullende maatregelen nodig zijn. De effecten van maatregelen zijn namelijk niet altijd meteen zichtbaar. Als hier natuurlijke oorzaken aan ten grondslag liggen, is het voor de KRW voldoende dat in 2027 alle benodigde maatregelen zijn getroffen om op termijn de doelen wel te kunnen halen.

Specifiek voor gewasbeschermingsmiddelen hebben de Rijksoverheid en betrokken partijen (onder meer LTO Nederland, de Unie van Waterschappen en Nefyto) recent acties geformuleerd in het 'Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten'. Naar verwachting zullen deze acties nog verder bijdragen aan de verbetering van de waterkwaliteit.

Recordhoeveelheid illegale gewasbeschermingsmiddelen in Europa

Tussen januari en mei van dit jaar vond de vijfde Europese handhavingsactie plaats, gericht op de handel in counterfeit (namaak) en illegale gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens deze Operatie Silver Axe V, gecoördineerd door Europol, werd een recordhoeveelheid van 1.346 ton illegale gewasbeschermingsmiddelen van de markt gehaald: genoeg om circa 20 miljoen hectare te bespuiten. Géraldine Kutas, directeur-generaal van ECPA, over de actie: "Verkoop van namaakgewasbeschermingsmiddelen is niet alleen een probleem voor onze bedrijven, maar vormt ook een groot risico voor de volksgezondheid en het milieu."

Bij ruggenteelt voorstel voor opvanggreppel of drempels

De overheid heeft recent een voorstel voor een wijziging van het Besluit gebruik meststoffen gepresenteerd. De wijziging heeft onder meer betrekking op het aanleggen van een opvanggreppel of het aanleggen van drempels bij ruggenteelt op klei of löss. De maatregelen hebben tot doel de efficiëntie van meststoffen te verbeteren, en bodemerosie en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen tegen te gaan. Nefyto zet zich op tal van manieren in om afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater tegen te gaan. Daarom steunt zij maatregelen die leiden tot de introductie van technieken om afspoeling van percelen te voorkomen. Nefyto voorziet echter tal van praktische problemen bij de wijze waarop de maatregelen nu zijn uitgewerkt.

De coronacrisis en gewasbescherming

GEVOLGEN VOOR BESCHIKBAARHEID MIDDELEN EN TOELATINGSPRAKTIJK

De land- en tuinbouw is een vitale sector en krijgt daarom de ruimte om door te gaan tijdens de coronacrisis. Om dat te kunnen, moeten telers wel kunnen beschikken over zaken als zaaizaad, meststoffen en uiteraard gewasbeschermingsmiddelen. Hoe staat het met de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen tijdens de coronacrisis? En in hoeverre ondervindt de uitvoering van het toelatingsbeleid, Europees en nationaal, hinder van deze bijzondere omstandigheden? Een inventarisatie.

Nauwelijks tot geen leveringsproblemen

In de keten van productie van gewasbeschermingsmiddelen tot aankomst bij de gebruiker zitten meerdere stappen waar zich tijdens een crisis problemen kunnen voordoen. Die problemen lijken vooralsnog mee te vallen, constateert Han Rupert, lid van het dagelijks bestuur van Nefyto en CEO van Nefyto-deelnemer Adama.

“In de gewasbescherming kennen we grofweg twee seizoenen: het voorjaar en het najaar. De productie van middelen voor het voorjaar start meteen na de zomer van het voorgaande jaar. Daardoor waren deze middelen bij het uitbreken van de coronacrisis over het algemeen voldoende op voorraad.”

En voor het najaar? “Een belangrijk deel van de grondstoffen voor gewasbeschermingsmiddelen wordt in China en India geproduceerd. Dit heeft door de lockdowns daar even gehaperd, maar komt nu weer op gang. Dus ik verwacht voor het najaar niet al te grote problemen. Toen de vrees ontstond dat de epidemie zich in ons land zou aandienen, hebben we snel maatregelen genomen. Als Adama hebben we bepaalde acties ondernomen en ik weet dat andere gewasbeschermingsbedrijven vergelijkbaar hebben gehandeld.”

Een belangrijke actie was het zo snel mogelijk decen-

traliseren van de opgeslagen middelen. “Dus vanuit het centraal magazijn vervoerd een groot volume middelen uitleveren aan de distributeurs. Dan zijn de middelen al dicht bij de eindgebruikers, mochten zich problemen voordoen bij de centrale opslag en het transport. We hadden de distributeurs tijdig op de hoogte gebracht van deze mogelijkheid. Meteen na de afkondiging van de intelligente lockdown hebben distributeurs daar dan ook gebruik van gemaakt.”

Hoe zit het met micro-organismen?

Een groep binnen de biologische middelen zijn micro-organismen. Die hebben een beperkte houdbaarheid en dat zou wellicht kunnen bijdragen aan leveringsproblemen als gevolg van de coronacrisis. “Die houdbaarheid varieert per middel”, zegt Ron van den Beukel, Sales Manager bij Nefyto-deelnemer BASF Agro. “Een aantal micro-organismen is beperkt houdbaar. Maar dan is het doorgaans toch meer dan een half jaar. Weer andere zijn tot twee jaar houdbaar, vergelijkbaar met chemische middelen. Net als bij de chemische middelen zien we bij de micro-organismen geen leveringsproblemen als gevolg van de coronacrisis. Maar de toekomst, met een aanhoudende coronacrisis, zullen we moeten afwachten.”

Bezoek proefvelden en demo's

Voor het bezoek aan proefvelden en demo's heeft Nefyto een handreiking opgesteld, zodat tijdens de coronacrisis kennisoverdracht over verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan doorgaan. De maatregelen in deze handreiking zijn in lijn met de overheidsmaatregelen. De handreiking is te vinden op de website van Nefyto (klik op 'Corona en gewasbescherming').

Ctgb: 'Tot nu toe loopt het goed door'

Anita Spooren, Ctgb

zegt Anita Spooren, manager van de afdeling college-advies en projectplanning.

“Na wat kleine opstartperikelen en uiteraard even wennen, kunnen we zeggen dat het thuis werken vooralsnog voorspoedig gaat. Onze ICT-afdeling had het goed voorbereid en we waren al gewend om meer online te werken. Op dit moment gaat dat goed en valt het ons alleszins mee.”

Anita Spooren heeft de indruk dat de stroom toelatingsaanvragen vooralsnog niet tot nauwelijks hinder ondervindt van de coronacrisis. “Het lijkt er voorlopig op dat de crisis geen invloed heeft op het tempo waarmee de toelatingsaanvragen binnenkomen. Het Ctgb heeft ook minimaal verzoeken om uitstel gekregen. Dus dat is hoopvol.”

Gewasbescherming cruciaal voor voedselzekerheid

In Nederland diende de coronacrisis zich aan op het moment dat het zaai- en plantseizoen in de land- en tuinbouw ophanden was. Vanaf dat moment is de bescherming van gewassen tegen ziekten, plagen en onkruiden cruciaal, om daarmee de oogst en voedselzekerheid veilig te stellen.

Daarom heeft Nefyto medio maart in een brief aan landbouwminister Schouten aandacht gevraagd voor de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen voor de agrarische sector. In de brief vraagt Nefyto om, in geval van beperkingen aan het goederenvervoer, een uitzondering te maken voor het vervoer en de distributie van gewasbeschermingsmiddelen. Verder benadrukt Nefyto in haar brief dat de Nederlands en Europees opererende gewasbeschermingsbedrijven een uiterste inspanning doen om de beschikbaarheid en levering van gewasbeschermingsmiddelen veilig te stellen.

Deadlines Europese toelatingspraktijk haalbaar?

De toelatingspraktijk van gewasbeschermingsmiddelen op Europees niveau zou hinder kunnen ondervinden van de coronacrisis, waardoor deadlines niet worden gehaald. Het proces om een toelatingsdossier samen te stellen is complex, met veel schakels die in elkaar grijpen. Zo kan het gebeuren dat gewasbeschermingsbedrijven tijdelijk minder nieuwe studies kunnen opstarten, nationale toelatingsinstanties minder snel kunnen werken, ingehuurd researchbedrijven minder capaciteit hebben, er minder testmateriaal beschikbaar is, en meerjarige studies die in 2020 zouden starten, moeten worden uitgesteld.

ECPA, de Europese koepelorganisatie van de gewasbeschermingsbedrijven, heeft in een brief aan de Europese Commissie aandacht gevraagd voor mogelijke problemen op dit gebied, die kunnen resulteren in het niet halen van deadlines. In haar reactie vraagt de Europese Commissie aan de gewasbeschermingsbedrijven om alle vertragingen te documenteren, daarbij de oorzaken duidelijk te omschrijven, zo ook welke inspanningen zijn gedaan om vertraging te voorkomen, en dit te rapporteren aan de Europese Commissie en de betrokken nationale toelatingsinstanties. Dan kan per geval beoordeeld worden hoe met de eventuele vertragingen om te gaan.

COLOFON

NEFYTO BULLETIN 2 | JUNI 2020 | JAARGANG 26 Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800. REDACTIE Nefyto, Hogeweg 16 | Postbus 80523, 2508 GM Den Haag | T (070) 750 31 00 | nefyto@nefyto.nl | www.nefyto.nl | @nefytoNL TEKST EN REALISATIE Fred Meijer tekst & redactie, Doetinchem ONTWERP EN LAY-OUT Cyril Strijdont Ontwerpburo, Gaanderen FOTOGRAFIE Agrifac, BASF, Ctgb, Fedecom, Rutger Hoving, Jaco Kole (SKL), Sander Ottenheim, Wiki Commons DRUK JP Offset, Duiven VERSPREIDING Controlled circulation / ISSN 1382-3833 | Afmelden voor het Nefyto Bulletin kan per e-mail: nefyto@nefyto.nl of telefonisch: (070) 750 31 51 | Het Nefyto Bulletin wordt ook digitaal verspreid. Aanmelden: via formulier op website www.nefyto.nl